

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 12111-01-09 צמח נ' בלום ואח'

בפני כב' השופטת אירית מני-גור

תובע צבי צמח
 ע"י ב"כ עוה"ד אורי דניאל ואחר'

נגד

נתבעת עיריית רמת השרון
 ע"י ב"כ עוה"ד טלי בן-סימון ואח'

ספרות:

[א' שנהר, דיני לשון הרע \(תשנ"ז\)](#)

חקיקה שאוזכרה:

[חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965: סע' 2, 13, 13 \(9\)](#)[פקודת הנזיקין \[נוסח חדש\]: סע' 7 א'](#)

מיני-רציו:

* ביהמ"ש קבע כי הגם שההתבטאויות במכתבים נשוא התביעה נבעו בחלקן ממניעים זרים ובחוסר תום לב, הרי כל ההתבטאויות הן בעלות זיקה ממשית וישירה לתפקידו של עו"ד בלום אצל הנתבעת, ומשכך הן חוסות בהגנת סעיף 13(9) [לחוק איסור לשון הרע](#).

* נזיקין – עוולות – איסור לשון הרע

* נזיקין – עוולות – לשון הרע

* נזיקין – הגנות – הגנת הפרסום המותר

תביעה שהוגשה בגין הוצאת לשון הרע לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1975 (להלן: "החוק"). את התביעה הגיש התובע, אשר שימש כיו"ר וועד העובדים בעיריית רמה"ש במועדים הרלבנטיים לתביעה. התביעה הוגשה במקורה כנגד עו"ד מיכאל בלום אשר שימש כיועץ משפטי של רמה"ש (להלן: "עו"ד

בלום"), וכן כנגד עיריית רמה"ש מעבידתו של עו"ד בלום. על פי החלטת ביהמ"ש, נמחק עו"ד בלום ועיריית רמה"ש נכנסה כנתבעת "בנעליו".

בית המשפט דחה את התביעה, בקובעו כדלקמן:

אין מחלוקת כי המכתבים המכילים את האמירות אשר לגרסת התובע מהוות לשון הרע, נכתבו ע"י עו"ד בלום עובד הנתבעת. אין גם מחלוקת, כי מכתבים אלה נשלחו למספר מכתבים ושליחתם מהווה את יסוד הפרסום הקבוע בסעיף 2 לחוק. בין הצדדים נטושה מחלוקת, האם הדברים נכתבו תוך זיקה לעבודתו של עו"ד בלום, האם עו"ד בלום חף מכל מניע זר, האם היה טעם בכתיבתם והאם הדברים כשלעצמם מהווים לשון הרע.

סעיף 13(9) לחוק קובע כדלקמן: "לא ישמש עילה למשפט פלילי או אזרחי – פרסום שהמפרסם חייב לעשות על פי דין או על פי הוראה של רשות המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות על פי היתר של רשות כאמור". פרשנותם של סעיפי המשנה של סעיף 13 לחוק, פורשו כלשונם כמעניקים הגנה מוחלטת לפרסומים הבאים בגדרם.

בענייננו, אין ספק כי מדובר ברשות מוסמכת והשאלה שנותרה לבדיקה, האם קיימת זיקה בין הדברים שנאמרו לבין חובת המפרסם לעשות זאת על פי הוראת הנתבעת או על פי שיקול דעתו על פי היתר של הרשות. ההיגיון מאחורי חסינות נרחבת זו לבעל תפקיד ביחס לכל התבטאות בעלת זיקה ממשית לתפקידו, היא לאפשר לו לפעול ללא חשש ומורא על מנת להגיע לחקר האמת הנוקבת בכל מחיר.

התנהלותו של עו"ד בלום נגועה במניעים אישיים בכותבו את המכתבים נשוא התביעה, שהרי ניתן היה לכתוב את נספח ג' לתביעה שהינו חו"ד משפטית, תוך כדי ציון עמדתם הנגדית של עובדי העירייה מבלי להשתמש בביטוי המעליב "לטאטא מתחת לשטיח" המיוחס לתובע בלבד, וכן ניתן היה לכתוב את נספח ד' בזמן אמת, תוך מתן התראה לתובע ולר' העירייה כי אין להתערב בהליך משפטי כלשהו, מבלי להטיח בתובע אשמה של שיבוש הליכי משפט ומעשים הגובלים בפלילים. אין ספק, כי מכתבים אלה נכתבו בלשון שנכתבו כתוצאה מסיים הישיבה מיום 20.11.08, הוא יום כתיבת המכתבים, שהסתיימה בטונים צורמים ובעזיבתו הדרמטית של עו"ד בלום את אותה ישיבה.

על אף זאת, אין ספק כי ההתבטאויות שנכתבו במכתבים, לרבות ההתבטאות במכתב התשובה לב"כ התובע, הם כולם כמקשה אחת בעלות זיקה ממשית לתפקידו של עו"ד בלום כיועץ המשפטי של הנתבעת. הם כולם נכתבו בהקשר לאירועים בהם היה מעורב עו"ד בלום כיועץ משפטי. באירוע הראשון היה מעורב עו"ד בלום כממונה של התובעת העירונית, וכמי שאחראי להליך המשפטי שדחייתו נתבקשה, ובאירוע השני היה מעורב עו"ד בלום בישיבה רבת משתתפים ואשר עמדתו הובעה כיועץ המשפטי של העירייה.

נוכח האמור לעיל, ולאור המסקנה כי הדברים נכתבו בזיקה ממשית לתפקידו של עו"ד בלום, הרי יש לומר כי חלה הגנת הסעיף ואין לתובע עילה לתבוע בגין התבטאויות אלה במסגרת החוק.

פסק דין

א. מבוא וטענות הצדדים

1. לפני תביעה שהוגשה בגין הוצאת לשון הרע לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה - 1975 (להלן: "החוק"). את התביעה הגיש התובע מר צבי צמח אשר שימש כיו"ר וועד העובדים

בעיריית רמה"ש במועדים הרלבנטיים לתביעה (להלן: "התובע"). התביעה הוגשה במקורה כנגד עו"ד מיכאל בלום אשר שימש כיועץ משפטי של רמה"ש (להלן: "עו"ד בלום"), וכן כנגד עיריית רמה"ש מעבידתו של עו"ד בלום. בשלבים הראשונים של קדם המשפט, נטלה עיריית רמה"ש חסינות כלפי עו"ד בלום, על פי [סעיף 7 א'](#) [לפקודת הנזיקין](#) (נוסח חדש). על פי החלטת ביהמ"ש מיום 12.7.11, נמחק עו"ד בלום ועיריית רמה"ש נכנסה כנתבעת "בנעליו".

2. לגרסת התובע, עו"ד בלום כתב מספר מכתבים אשר לטעמו מכילים פרסומים המבישים ומכפישים אותו, והמהווים הוצאת לשון הרע כמפורט בחוק ובפסיקה. אחד המכתבים, נסב על נושא דחיית דיון שביקש התובע עבור מכרו מר מצליח בביהמ"ש לעניינים מקומיים. מכתב האחר, נסב על נושא ניוודו של עובד עירייה מר הרצוג שמואל, אשר הורשע בעבירה של מעשה מגונה. כתב התביעה מאזכר אף מכתב נוסף שנכתב לב"כ התובע מיום 30.11.08, המכיל גם הוא פרסום לשון הרע כנגד התובע.

3. לטענת התובע, הדברים שנכתבו באותם שני מכתבים מהווים האשמות חמורות, משוללות כל יסוד וברי כי הדברים נכתבו במזיד בהזדמנויות שונות ולא בעידנא דריתחא. לטענת התובע, עו"ד בלום ניסה לפגוע בו ובמשרתו, ואין בדברים שנכתבו אמת. לגרסתו, מדובר במסע הכפשות שיטתי הכולל בתוכו השמצות שהתפרסו על פני מספר שבועות, החל מהפנייה הראשונה של התובע אל עו"ד בלום בעניין דחיית הדיון בביהמ"ש לעניינים מקומיים.

4. על אף שלגרסת התובע בשני המכתבים מצויות 5 עוולות של לשון הרע, הוא העמיד את תביעתו ע"ס של 100,000 ₪ משיקולי אגרה.

5. מנגד, גורסת הנתבעת כי יש לסלק את התביעה על הסף מכוח חסינות מוחלטת הקיימת לעו"ד בלום [בסעיף 13 \(9\)](#) לחוק. עוד טוענת הנתבעת, כי כל מעשיו של עו"ד בלום, גם אם מהווים הם הוצאת לשון הרע, היו בזיקה ממשית לתפקידו ואין כל חובה משפטית להתנצל בפני התובע. הנתבעת לא רואה כל פסול באמירותיו הלגיטימיות של עו"ד בלום, שנאמרו תוך כדי ובמסגרת תפקידו כיועץ משפטי של העירייה.

6. עוד ולחילופין, טענה הנתבעת כי דבריו של עו"ד בלום חוסים תחת הגנת תום הלב, פרסום הדברים לא נועד לפגוע בתובע, לא נעשה בזדון אלא כדי לשמור על מנהל תקין. התובע עצמו לגרסת הנתבעת, הוא אשר פרסם את האירועים בהם עוסקת התביעה בעיתונות המקומית, והוא זה שנתן להם פרסום מעבר לנדרש.

7. ביום 27.11.12, התקיימה ישיבת הוכחות ובה העידו עד תביעה 1 מר אלי מצליח, עד תביעה 2 מר הרצל נחום שהיה מנכ"ל העירייה וסיים לעבוד בעירייה בפב' 2012, וכן עד תביעה 3 מר פינקו פרץ ששימש אז וגם כיום סמנכ"ל משאבי אנוש בעיריית רמה"ש, בעצם היה סגנו

של העד הרצל נחום, וכן העיד התובע עצמו. ביום 3.3.13, התקיימה ישיבת הוכחות בה העיד עו"ד בלום כעד יחיד מטעם הנתבעת.

ב. דיון

1. אין מחלוקת כי המכתבים המכילים את האמירות אשר לגרסת התובע מהוות לשון הרע, נכתבו ע"י עו"ד בלום עובד הנתבעת. אין גם מחלוקת, כי מכתבים אלה נשלחו למספר מכותבים ושליחתם מהווה את יסוד הפרסום הקבוע [בסעיף 2](#) לחוק. בין הצדדים נטושה מחלוקת, האם הדברים נכתבו תוך זיקה לעבודתו של עו"ד בלום, האם עו"ד בלום חף מכל מניע זר, האם היה טעם בכתיבתם והאם הדברים כשלעצמם מהווים לשון הרע.

2. באופן רגיל, כשנטענת טענת [סעיף 13 \(9\)](#) לחוק, יש מקום כבר בתחילת הדיון לבדוק האם קיימת זיקה אם לאו למלאכתו של כותב הדברים, שכן עצם הבירור עצמו יכול ויסב נזק לעובד הציבור (ראה [דנ"א 6077/02](#) חוטר ישי נ' עדנה ארבל [פורסם בנבו]). "[סעיף 13 בכללותו, אינו בא לשלול מהפרסום את טבעו כלשון הרע הפוגע באדם, אלא נועד למנוע את האפשרות לנקוט בהליכים פליליים או אזרחיים בגין אותו פרסום](#)". (ראה בספרו של א. שנהר – לשון הרע עמ' 191 סעיף 16.1.2).

כל שעל ביהמ"ש להכריע, הוא בשאלה האם אכן הפרסומים נעשו בזיקה לתפקידו של הנתבע, ובמקרה שלנו בזיקה לתפקידו של עו"ד בלום.

3. בענייננו, על אף האמור לעיל לא ניתן היה לסלק את התביעה על הסף מבלי לשמוע עדויות ולבחון את הנסיבות שבגינן נכתבו אותם מכתבים. היה צורך בבירור, האם הדברים שנאמרו באותם מכתבים כפי שיפורט בהמשך, נאמרו בזיקה ממשית לתפקידו של הכותב כיועץ המשפטי של העירייה.

4. בדיון זה, נבדוק את השתלשלות הנסיבות של כל אירוע בנפרד ולאחר מכן נבחן האם חלה הגנת [סעיף 13 \(9\)](#) לחוק כפי שנטען ע"י הנתבעת.

האירוע הראשון- הבקשה בעניינו של מר מצליח:

5. על פי גרסת התביעה, באירוע הראשון פנה התובע לתובעת העירונית בבקשה לדחות דיון משפטי בביהמ"ש לעניינים מקומיים בין העירייה לבין מר עזרא מצליח ובנו קובי מצליח, הואיל ומצבו של קובי לא אפשר לו להתייצב לדיון. התובעת העירונית השיבה לתובע, כי עליה לבדוק את העניין ופנתה לעו"ד בלום אשר זימן אליו את התובע לשיחה ביום 3.11.08. לגרסת התובע, אמר לו עו"ד בלום באותה שיחה כי ניתן יהיה לדחות את הדיון רק אם הוא יחתים את מר מצליח על הסדר פשרה. נוכח סירובו של התובע להתערב בהליך, הטיח בו עו"ד בלום מילים קשות.

6. לגרסת הנתבעת כפי שעולה מתצהירו של עו"ד בלום, בקשה לדחיית מועד דיון איננה לעולם עניין פורמלי בלבד, לעיתים יש השלכות לדחיית הדיון במיוחד כאשר מנהלים במקביל הליך

אזרחי או פלילי והאחד קשור בשני. לטענת עו"ד בלום לא יעלה על הדעת, כי כל צד להליך מול העירייה יעשה דין לעצמו, ובמקום לפנות באמצעות בא כוחו לביהמ"ש ינסה להפעיל "קשרים אישיים" בעירייה ולבקש את הדחייה באמצעות עובד עירייה כזה או אחר. לטענת עו"ד בלום (ראה סעיף 27 לתצהיר עדות הראשית), התובעת העירונית שקיבלה את פנייתו של התובע היתה ערה לחומרת הדברים, ופנתה מיד בתלונה אל עו"ד בלום שהיה ממונה עליה.

7. עו"ד בלום מודה כי זימן את התובע לפגישה במועד הנטען 3.11.08, אך בתצהירו מכחיש כי דרש מהתובע שיגרום למר מצליח לחתום על הסכם פשרה, שהרי לא היתה לו נגיעה אישית לתיק מצליח, ההליך האזרחי נוהל ע"י עו"ד חיצוני וההליך הפלילי נוהל ע"י התובעת העירונית (ראה סעיף 34 לתצהיר עדות ראשית). לטענת עו"ד בלום, באותה פגישה ביקש מהתובע שלא להתערב בניהול ההליכים המשפטיים שבין העירייה למר מצליח. הוא ציין בפניו, כי הוא חרג מתפקידו בעירייה והתערבותו בעניין דחיית הדיון איננה מקובלת ומנוגדת להנחיות היועמ"ש לממשלה. בתגובה, טוען עו"ד בלום כי התובע הודיע לו שהוא יתערב במה שהוא רוצה.

8. כשלושה שבועות לאחר אותה פגישה ביום 20.11.08, הוציא עו"ד בלום מכתב לראש העירייה עם עותק המופנה אל עו"ד מזרחי התובעת העירונית, התובע עצמו ועו"ד ארצי מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין. בסייפת מכתב זה המופנה לראש העירייה, בסעיף 4 שבו, כתב עו"ד בלום כדלקמן:

"הריני להודיעך כי התנהגות זו מצידו של מר צמח – יו"ר ועד העובדים, גובלת בפלילי ומהווה ניסיון לכאורה לשיבוש הליכי משפט, דבר שאינו מקובל עלי ואבקש את התערבותך על מנת להורות למר צמח לחזול לאלתר מדרישותיו ולהתנער ממעשיו".

9. לשיטת התובע, האמירה בסעיף 4 למכתב (נספח ד' לכתב התביעה) מהווה הוצאת לשון הרע ומכפישה את התובע כמי שמעשיו גובלים בפלילים, וכל דרכיו הם ניסיון לשבש הליכי משפט. בנושא זה העיד בפניי עד תביעה 1 מר אלי מצליח אחיו של קובי מצליח, אשר פנה לר' העירייה וביקש את עזרתו בדבר דחיית הדיון. ר' העירייה זימן ללשכתו את עו"ד בלום ושאל אותו מדוע לא יידחה מועד הדיון. העד אלי מצליח עוד הצהיר (ראה סעיפים 9-12 לתצהיר עדות ראשית), כי עו"ד בלום אמר לר' העירייה באותה פגישה כי דחיית הדיון תפעל לאינטרסים של מר מצליח. ר' העירייה ביקש מעו"ד בלום באותה פגישה לנסות ולהגיע להסכם פשרה, ובמידת הצורך אף לדחות את הדיון. העד מצליח חזר על גרסתו בחקירתו הנגדית.

10. עו"ד בלום אישר את קיום אותה פגישה אצל ר' העירייה, לגרסתו ר' העירייה ביקש להבין במה דברים אמורים. משנשאל בחקירתו הנגדית (עמ' 43 שורה 18 ואילך), האם נושא דחיית הדיון עלה בישיבה עם ר' העירייה, השיב העד:

**"משהו אחר, אני חושב שלא, אבל אני לא זוכר...
 כי אני לא, כי אני לא זוכר בוודאות, זאת היתה ישיבה מאוד מאוד קצרה.
 נכנסתי, הסברתי ויצאתי, לא, לא מעבר לזה".
 (עמ' 43 לפרו', ש' 23, 27).**

11. עו"ד בלום הודה בתצהירו בסעיף 35, כי שיתף את התובע בפרטים לגבי העובדה שלמר מצליח קיים גם תיק פלילי וגם אזרחי, ואם מר מצליח יגיע לפשרה עם העירייה בתיק האזרחי, ממילא יתייתר הדיון בתיק הפלילי ולא יהיה צורך בדחייה. לשיטת עו"ד בלום, התובע חרג מסמכותו והתערב בנושא שאסור לו להתערב, שהרי לשיטתו הנכונה אל לא לעובד עירייה להתערב בהליך משפטי בו מעורבת העירייה, גם אם הוא מכיר את הצד שכנגד. אם כך, תמהני כיצד עו"ד בלום משתף את התובע בפרטים הנוגעים להליך המשפטי של מר מצליח. מדוע היה עו"ד בלום צריך לידע את התובע בכך שקיים הליך פלילי והליך אזרחי במקביל, מדוע היה צורך לשתף את התובע בתוצאות ההליך ככל שתתקבל פשרה כזו או אחרת.

12. זאת ועוד, יש לגזור גזרה שווה בין אם מדובר בר' העירייה או ביו"ר ועד העובדים. הן לראשון והן לאחרון אין סמכות ואל להם להתערב בהליך משפטי כזה או אחר בו מעורבת העירייה. נושא זה נתון ליועץ המשפטי ולמח' המשפטית. נושא הפגישה עם ר' העירייה לא עלה במכתב נספח ד', אלא נושא מעורבותו של התובע בלבד. גם אם המכתב היה מופנה אל ר' העירייה, יכול היה עו"ד בלום לאזכר ולהזכיר לר' העירייה כי חל איסור בהתערבות בהליך המשפטי גם אם מדובר בבקשת דחייה בלבד.

13. גם השיהוי של הוצאת המכתב לר' העירייה כשלושה שבועות לאחר קרות האירוע, מביא אותי למסקנה כי עו"ד בלום לא ראה באמירה או במעשה של התובע, בבקשתו לדחות את הדיון עבור מר מצליח, כמעשה חמור הגובל בפלילים, שאחרת היה כותב את המכתב נושא התביעה בזמן אמת, מיד ובסמוך לסיום פגישתו עם התובע.

14. לעו"ד בלום לא היה כל הסבר מניח את הדעת לשיהוי של שלושה שבועות מקרות האירוע, והוצאת המכתב באותו יום (20.11.08) של הוצאת המכתב השני (נספח ג' לתביעה) ביחס לאירוע שיפורט בהמשך. הסברו כי באותה עת שהתיישב לכתוב את המכתב נספח ג', אף התפנה "לנקות את השולחן" ולהוציא גם את המכתב נספח ד', הוא הסבר שאיננו מניח את דעתי. כך מעיד עו"ד בלום בחקירה נגדית בעמ' 35 מול שורות 25 כדלקמן:
"ניקיתי את השולחן, ריבוננו של עולם, ניקיתי את השולחן, אמרתי: אני כותב את חווה"ד עכשיו, היה לי את המכתב שהייתי צריך להוציא כבר מזמן לצמח ולא הוצאתי כי לא הספקתי ואז הוצאתי אותו גם באותו מועד. זה הכל".

אם מדובר במעשה חמור שאכן גובל בפלילים, יש לתת לו את ההתייחסות הראויה מיד בזמן אמת. לא שוכנעתי מעדותו של עו"ד בלום, כי מדובר בעניין של מה בכך המונח על

שולחנו לטיפול. אם אכן מדובר בתובע שמעשיו גובלים בפלילים, יש לפעול בזמן אמת ובדחיפות על מנת למנוע מאותו עובד להמשיך במעשים אחרים דומים.

15. התנהלות זו של עו"ד בלום, מלמדת כי ייתכן ועו"ד בלום ראה פסול בהתנהלותו של התובע בבקשתו מהתובעת העירונית דחיית דיון, אך לא ראה זאת בחומרה באופן המצריך טיפול מידי, עד אשר פרץ סכסוך נוקב בינו לבין התובע ביחס לאירוע השני. או אז, אסף עו"ד בלום את כל אשר באמתחתו כנגד התובע וכתב באותו מועד את שני המכתבים נשוא התביעה.

16. מעדותו של התובע, עלה כי אין מדובר בתובע מניפולטיבי שניסה להפעיל את מרותו כיו"ר ועד העובדים על התובעת העירונית, אלא בתובע שסבר בתום לב כי מדובר בבקשה פרוצדוראלית פעוטת ערך, בדבר דחיית דיון עקב מחלה. אינני רוצה שישתמע מדבריי כאילו בימ"ש מקל ראש במעשיו של התובע. אין התובע היה צריך להתערב בכהוא זה בעניין מענייניו של צד המנהל תביעה כנגד העירייה, גם אם הבקשה נראית לו פרוצדוראלית ופעוטת ערך. אלא, בבוחני את שאלת תום הלב במעשיו של התובע מול מעשיו של עו"ד בלום, הרי הייתי משייכת תום לב דווקא למעשיו של התובע ולא של התבע בהוצאת המכתב שלושה שבועות לאחר האירוע הנטען.

17. האירוע השני – הישיבה בעניינו של מר הרצל:

ביום 20.11.08, התקיימה ישיבה בעניינו של עובד העירייה מר הרצל אשר הורשע במעשה מגונה בחיילת, שהיתה בעבר תלמידת ביה"ס בו עבד מר הרצל. בישיבה זו השתתפו מנכ"ל העירייה מר הרצל נחום, סמנכ"ל משאבי אנוש מר פינקו פרץ, עו"ד בלום והתובע.

18. לגרסת התובע, טרם קיומה של אותה ישיבה הגיעו מר פינקו ומר נחום להסכמה יחד עם עו"ד בלום, על פיה יועבר העובד מר הרצל מתפקידו וישובץ בתפקיד אחר בעירייה מחמת הרשתו, נוכחותו של התובע נדרשה לאשר את אותה הסכמה מתוקף תפקידו כיו"ר ועד העובדים. לגרסת עו"ד בלום, לא היתה הסכמה כזו בדבר נידו של העובד. מאחר ומדובר בהרשעה של מעשה מגונה, מטרת הפגישה היתה לדון בפיטוריו של העובד או לפחות בהעמדתו לדין משמעת בבית הדין המשמעת של העובדים ברשויות המקומיות, לחלופין הציע עו"ד בלום עונש משמעת של נזיפה ופיטורין על תנאי למשך שנתיים והעברת העובד לתפקיד שאינו כולל מגע עם אנשים. לגרסת עו"ד בלום, מאחר והצדדים לא הגיעו להסכמה, ועמדו להצביע בעניין שאינו בסמכותם, עזב עו"ד בלום את הישיבה.

19. עדי התביעה מר פינקו ומר נחום תמכו בגרסת התובע, על פיה היתה הסכמה קודמת בין עו"ד בלום לבנים. העד מר הרצל נחום היה מנכ"ל העירייה בזמנים הרלבנטיים והפסיק לעבוד בעירייה בשנת 2012, עד זה הינו עד ניטראלי וחסר עניין בתוצאות ההליך. עדותו היתה מהימנה ואמינה בעיניי. עיקר עדותו בנושא העובד הרצל היא, כי התובע מתוקף תפקידו כיו"ר הוועד המגן על העובד סירב להעבירו מתפקידו. עו"ד בלום בתפקידו כיועץ

המשפטי, דרש לפטר לאלתר את העובד או לחלופין להעמידו לדין משמעתי כשהוא עצמו הציע את הפשרה להעביר את העובד לתפקיד אחר נוכח הרשתו, וכך העיד מר נחום בעמי 17 לפרוי מול השורות 28-22 כדלקמן:

"ת. ציינתי את זה בפני יו"ר הוועד, ומטבע הדברים הוא צריך לשמור על העובדים ולא להזיז את העובד, אבל בשביל זה אני נמצא. בשביל זה עשינו דיון מסודר, והדיון הזה קדמה לו פגישה עם מר בלום ועם סמנכ"ל משאבי אנוש, ועשינו את הדיון הזה מסודר כי אמרנו שנכניס את יו"ר הוועד ולקבל הסכמה כוללת של הסיכום כדי להחליף לו את התפקיד כי יו"ר הוועד התנגד להחליף לו תפקיד. וציינתי את זה בפני יו"ר הוועד ובפני נציגים ההורים ונציגי ביה"ס שגם הם יתנגדו להעבירו, ואני לא הסכמתי כי רציתי להעביר אותו לתפקיד אחר בגלל אותו פס"ד".

כמו כן, ראה עדותו של מר נחום בחקירה ראשית בעמי 15 מול שורה 15 ואילך כדלקמן:
 "בסופו של דבר, הקו שהובלנו וסיכמנו שנעביר אותו לתפקיד אחר. היתה אצלי ישיבה עם היועץ המשפטי ועם סמנכ"ל משאבי אנוש, ויו"ר הוועד, ודיברנו על הנושא זה והיועץ המשפטי נדמה לי אמר ללוות את זה באיזה התניות או אזהרה או מכתב ענייני התנהלות, המכתב שלי משקף את מה שהיה נכון כי זה מכתב טרי ואלה העובדות שהיו. לא כתבתי מכתב כדי שאח"כ אני אצטרך להציג אותו למישהו, זה מכתב ששיקף את העובדות כפי שהן, כי באותו זמן חשתי בעצם שקרו דברים שלא היו צריכים לקרות".

20. כמו כן, גם סמנכ"ל העירייה העד פינקו פרץ חיזק גרסה זו, והעיד כי מעולם לא סוכם עם עו"ד בלום שהעובד יילקח לבית דין משמעתי, נהפוך הוא – היה סיכום עם התובע שהעובד יעבור לתפקיד אחר ועו"ד בלום סיכל את אותה הסכמה מאחר והוא התעקש כי העובד יילקח לבית דין משמעתי כפי שהוא תמיד ביקש (ראה עדותו של העד בעמי 20 מול ש' 16 ואילך, וראה עדותו לעניין הסיכום המוקדם עם עו"ד בלום בעמי 23 מול שורה 30).

21. בעקבות אותה ישיבה אשר הסתיימה בטונים צורמים ובעזיבתו של עו"ד בלום את הישיבה, התפנה עו"ד בלום להוצאת מכתב נספח ג' המופנה אל מנכ"ל העירייה, ובו סריקה של המצב המשפטי באשר לאותו עובד מר הרצל שהורשע בעבירה פלילית. בסייפת המכתב בסעיף 13 שבו, כתב עו"ד בלום את המילים הבאות:

"לסיכום האמור לעיל, עולה כי מדובר בעבירת משמעת חמורה שיש בגינה השלכות משמעותיות עתידות רבות על המערכת העירונית ותפקודה. אשר על כן, הריני להמליץ להעביר את המשך הטיפול במר הרצל שמואל להליכים משמעתיים בפני ביה"ד המשמעתי של העובדים ברשויות המקומיות ולא לטאטא עניין זה מתחת לשטיח כפי שניסה יו"ר ועד העובדים לעשות בישיבת וועדת הפיטורין שהתקיימה" (הדגשה שלי א.מ.ג.).

22. הציטוט לעיל מנספח ג' היא העילה הנוספת של עוולת לשון הרע כפי שטוען לו התובע בכתב התביעה. קיימת מחלוקת בין הצדדים, האם הביטוי "לטאטא מתחת לשטיח" מהווה מונח פוגע המגיע עד לכדי לשון הרע. אני סבורה כי מונח זה יכול להתפרש לכמה מובנים, ובמובן שהוא נכתב אין ספק כי הוא בעל קונוטציה שלילית. מעדויות מר פינקו וממר נחום, עולה כי עמדתו של התובע לא היתה שונה מעמדתם שלהם. לעומת זאת, ממכתב עו"ד בלום הקורא יכול להבין כי רק התובע הוא זה שניסה לנער את הנושא כדבר של מה בכך.

23. עו"ד בלום בתצהירו בסעיף 54 שבו, מסביר מדוע בחר לציין את התובע בלבד כמי שתמך באי העמדת מר הרצל לדין משמעותי, הגם שהיו עובדי עירייה נוספים שסברו כך. וכך כותב עו"ד בלום בסעיף 54 לתצהירו:

"אני בחרתי להתריע רק אודות התובע בשל האופן בו הביע דעתו – האיומים בהם נקט, סגנון דיבורו המשתלח ולשונו הגסה".

משנחקר עו"ד בלום על דוכן העדים, חזר בו מגרסת האיומים והשיב בחקירה נגדית כדלקמן:

"אז כנראה זה לא נקרא איום, אם אני ככה עברתי על זה".
(עמ' 29 לפרו' שורה 21).

"האיומים בהם נקט, סגנון דיבור, אוקיי, אז יכול להיות שזה לא".
(עמ' 29 לפרו' ש' 28).

גם עד התביעה מר נחום, העיד בעמ' 15 לפרו' מול שורה 27, כי הוא לא זוכר שהיו איומים. וכך מעיד העד:

"קשה לי לזכור מה יצר שם את הוויכוח הקשה הזה, אני לא זוכר שהיו איומים, יכול להיות שהיה שם דין ודברים קשה בין שני הצדדים"...

24. מכאן המסקנה העובדתית, כי התובע לא נקט באיומים באותה ישיבה. סגנון דיבור משתלח, לשון גסה וחוסר נימוס, אינם סיבה לנקוט בלשון שגובלת בלשון הרע. לפיכך, נשאל עו"ד בלום ע"י ביהמ"ש (עמ' 17 לפרו'), מדוע הזכיר כלל את התובע בהקשר של "לטאטא מתחת לשטיח", שהרי יכל היה לסיים את חוות דעתו בציון העובדה כי עובדי העירייה סבורים אחרת, ולדעתם אין לפטר את העובד ולהשאירו בתפקידו. ניתן היה להציג את הדיעה הנגדית בצורה עניינית מבלי להטיח בתובע דווקא את המילים "לטאטא מתחת לשטיח". עו"ד בלום השיב לביהמ"ש:

"נכון. אבל קרה מה שקרה בוועדה".
(עמ' 17 לפרו' ש' 7).

25. אני מקבלת את עמדת ב"כ התובע, כי אזכור התובע כיו"ר ועד העובדים בצמוד לביטוי "לטאטא מתחת לשטיח" איננה מחמיאה לתפקידו של התובע, ויש בה לשייך לתובע תכונה

שלילית אשר איננה מתאימה לעובד עירייה בכלל וליו"ר ועד העובדים בפרט. הגם שמדובר בביטויים המייחסים תכונות שליליות לתובע, עולה השאלה האם ביטויים אלה נכתבו מתוך זיקה ישירה לעבודת עו"ד בלום, והאם אמירות אלה חוסות תחת הגנת [סעיף 13 \(9\)](#) לחוק.

ג. הגנת [סעיף 13 \(9\)](#) לחוק:

1. [סעיף 13 \(9\)](#) א' לחוק קובע כדלקמן:

"לא ישמש עילה למשפט פלילי או אזרחי –

...

"(9) פרסום שהמפרסם חייב לעשות על פי דין או על פי הוראה של רשות

המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות על פי היתר של רשות כאמור;"

2. פרשנותם של סעיפי המשנה של [סעיף 13](#) לחוק, פורשו כלשונם כמעניקים הגנה מוחלטת

לפרסומים הבאים בגדרם, וראה לעניין זה בספרו של א. [שנהר דיני לשון הרע](#) (תשנ"ז - 1977), בעמ' 191 כדלקמן:

"אדם המפרסם לשון הרע בנסיבות סעיף 13, יהנה מהגנה גם אם הפרסום יהיה כוזב וגם אם פעל בזדון (וראה להלן). מסיבה זו זכו ההיתרים שבסעיף 13 להקרא "ההגנות המוחלטות". החלת ההיתרים שבסעיף 13 גם על פרסומים שקריים וזדוניים עלולה לגרום עוול לנפגע מהפרסום. לפיכך נקבע, כי יש לפרש את סעיף 13 באופן דווקני, כי אין מקום להרחיב את תחולתו מעבר למתבקש מלשונו וכי אין להחיל את ההגנה על פרסומים של גופים שאינם נקובים בחוק במפורש".

3. בענייננו, אין ספק כי מדובר ברשות מוסמכת והשאלה שנתרה לבידוק, האם קיימת זיקה

בין הדברים שנאמרו לבין חובת המפרסם לעשות זאת על פי הוראת הנתבעת או על פי שיקול דעתו על פי היתר של הרשות. ההיגיון מאחורי חסינות נרחבת זו לבעל תפקיד ביחס לכל התבטאות בעלת זיקה ממשית לתפקידו, היא לאפשר לו לפעול ללא חשש ומורא על מנת להגיע לחקר האמת הנוקבת בכל מחיר. כך אף ציין ביהמ"ש העליון בע"א [6356/99](#), [דרור חוטר ישי נ' עדנה ארבל \(פד"י נ"ו 5 עמ' 254\)](#). וכך נקבע בעמ' 263 כדלקמן:

"אכן משמעה של חסינות היא כי אף שמעשה עלול להיות בלתי ראוי ובלתי חוקי, בנסיבות מסוימות מיצוי הדין עם האחראים לו איננו מתיישב עם טובת הכלל. הוראת החסינות מבטאת אפוא את עמדת המחוקק, ולפיה אינטרס הציבור ושמירה על הגינותו של ההליך המעין שיפוטי ועל יעילותו, גובר על אינטרס הפרט להגנה מפני פגיעה בשמו הטוב. מדיניות זו היא תולדה של איזון הרואה בצמצום ההגנה על שמו הטוב של הפרט, משום רע הכרחי שיש להסכין עימו, ושהצדקתו נובעת מן השאיפה להגן על טוהרו של ההליך המעין שיפוטי ולאפשר את התנהלותו באורח סביר".

על הלכה זו, חזר ביהמ"ש העליון בדנ"א [6077/02](#) [פורסם בנבו] ביום 7.4.03.

4. באשר להיגיון מאחורי הלכה זו בדבר ההגנה המוחלטת הקבועה בסעיף 13 (9) לחוק, ראה גם בתיק אזרחי (י-ם) 9871/02 שלמה גרבץ נ' יצחק אלישיב, [פורסם בנבו] מפי כבי השופט נועם סולברג בסעיף 24 לפסה"ד כדלקמן:
- "אינני סבור כי מן הראוי שביהמ"ש לא ישיג את גבולם של אותם גופים שסעיף 13 חל לגביהם. יש לאפשר להם חופש פעולה במרחב שניתן להם. אקטיביזם מוגזם בכגון דא, עלול להרפות ידיים, ולגרום ל'ראש קטן' ולזהירות-יתר אצל העוסקים במלאכה, במקום להמריצם לפעול תוך מיצוי מלוא יכולותיהם וסמכויותיהם."**
5. באותה פרשת חוטר ישי נ' ארבל, קבע ביהמ"ש העליון כי הגם שהחסינות מוקנית לבעל תפקיד בכל התבטאות בעלת זיקה ממשית לתפקידו, ולעניין זה אין נפקות מהו המניע של נושא המשרה בהוצאת לשון הרע או אם לשון הרע נאמרה ברשלנות או במזיד (ראה עמ' 265 לפסה"ד), הרי קובע ביהמ"ש כי חסינות זו לא תחול אם לא ניתן לפרש באורח סביר את ההתבטאות כפעולת לוואי הכרוכה במילוי תפקידו של הנתבע:
- "מסקנה זו נגזרת מן העובדה שתכליתה של הוראת החסינות היא, להבטיח את תקינותו של ההליך המעין שיפוטי, ואין היא מבקשת להגן על אינטרס אישי של נושא המשרה, לפיכך בנסיבות שבהן אין מתקיימת זיקה ממשית בין תוכנו של הפרסום לבין אופיו של התפקיד ומטרותיו, אין הצדקה לשלילת זכות התביעה של הנפגע" (הדגשה שלי א.מ.ג).**
6. מן הכלל אל הפרט – הגם שמצאתי כי התנהלותו של עו"ד בלום נגועה במניעים אישיים בכותבו את המכתבים נשוא התביעה, שהרי ניתן היה לכתוב את נספח ג' לתביעה שהינו חו"ד משפטית, תוך כדי ציון עמדתם הנגדית של עובדי העירייה מבלי להשתמש בביטוי המעליב "לטאטא מתחת לשטיח" המיוחס לתובע בלבד, וכן ניתן היה לכתוב את נספח ד' בזמן אמת, תוך מתן התראה לתובע ולר' העירייה כי אין להתערב בהליך משפטי כלשהו, מבלי להטיח בתובע אשמה של שיבוש הליכי משפט ומעשים הגובלים בפלילים. אין ספק, כי מכתבים אלה נכתבו בלשון שנכתבו כתוצאה מסיום הישיבה מיום 20.11.08, הוא יום כתיבת המכתבים, שהסתיימה בטונים צורמים ובעזיבתו הדרמטית של עו"ד בלום את אותה ישיבה.
7. על אף זאת, אין ספק כי ההתבטאויות שנכתבו במכתבים לרבות ההתבטאות במכתב התשובה לב"כ התובע, הם כולם כמקשה אחת בעלות זיקה ממשית לתפקידו של עו"ד בלום כיועץ המשפטי של הנתבעת. הם כולם נכתבו בהקשר לאירועים בהם היה מעורב עו"ד בלום כיועץ משפטי. באירוע הראשון היה מעורב עו"ד בלום כממונה של התובעת העירונית, וכמי שאחראי להליך המשפטי שדחייתו נתבקשה, ובאירוע השני היה מעורב עו"ד בלום בישיבה רבת משתתפים ואשר עמדתו הובעה כיועץ המשפטי של העירייה.

8. נוכח האמור לעיל ומשהגעתי למסקנה כי הדברים נכתבו בזיקה ממשית לתפקידו של עו"ד בלום, הרי יש לומר כי חלה הגנת הסעיף ואין לתובע עילה לתבוע בגין התבטאויות אלה במסגרת החוק.

9. מסקנתי זו כמפורט בסעיף 8, לא באה ללא לבטים אלא שההלכה הפסוקה הקיימת, קובעת כי קיימת הגנה מוחלטת להתבטאויות שנאמרות בזיקה לתפקיד המקצועי של נושא המשרה מבלי לבדוק אם המניע זר, אם נעשה בזדון או ברשלנות, או בכוונה תחילה. זה המקום לצטט את דעת המיעוט של כב' השופט רובינשטיין ברע"א [1104/07](#) עו"ד פואד חיר נ' עו"ד עודד גיל [פורסם בנבו] (פורסם ביום 19.8.09):

"לשון החוק ותולדות החקיקה נוטות במידה מסויימת לצד הרחבת ההגנה – אך המצפון והנפש אינם מניחים לשופט הפרשן, לדעתי, להתעלם מהלבנת פניו של הזולת, מעלבוננו ומרמיסת כבודו, לא אחת במה שניתן לראותו כרשעות או כזדון, ולהישאר בממד הפרשנות הפורמלית או הפורמליסטית. האם יינתן לו למלבין הפנים להיות "נבל ברשות התורה" (רמב"ן בפירושו לויקרא י"ט, ב')? זו ההתחבטות, ועל המטוטלת הפרשנית לדידי לנוע לכיוון שלא יאפשר רמיסה מעין זו, וסבורני כי עלינו המלאכה לקדם, אם לא לגמור, פרשנות שתמנע ניצול לרעה של ההיתר, והמחוקק יעשה את שלו וישלים בשעה שימצא לנכון".

10. דברים אלה שנאמרו בדעת מיעוט מפי כב' השופט רובינשטיין, באותה פרשת פואד חיר, קרובים ללבי ומתארים בדיוק את תחושותיי במקרה זה. אני סבורה כי עו"ד בלום בענייננו, יכול היה לנהוג באיפוק ולהשיג את המטרה שלשמה פעל באמצעות ניסוח מעודן שלא מכפיש ולא משמיץ. בסיום עדותו של עו"ד בלום, נשארתי עם תחושה קשה כי ההתבטאויות נכתבו בעקבות "רוח רעה" שנשבה בין התובע לבין עו"ד בלום, ולא כי התבטאויות אלה היו נחוצות ולא ניתן היה לפעול בלעדיהן לצורך שמירה על מנהל תקין. יחד עם זאת, כאמור לעיל לא ניתן לנתק את הזיקה הישירה והממשית בין ההתבטאויות לבין תפקידו של עו"ד בלום אצל הנתבעת.

11. אסיים בציטוט מדברי כב' המשנה לנשיאה השופט א. ריבלין באותה פרשת פואד חיר, כדלקמן:

"אולם אפילו היינו סוברים כי במישור הדין הרצוי אין זה ראוי שההגנה המוחלטת תהא – ממש מוחלטת, וכי יש לסייג את ההגנה לפי מבחן אובייקטיבי (כגון דרישה לקיום זיקה בין ההתבטאות לבין הדיון המשפטי) או לפי מבחן סובייקטיבי (למשל, אמונתו של המתבטא באשר לקיומה של זיקה כאמור או תום-ליבו – עניין הוא למחוקק לענות בו".

סוף דבר:

הגם שמסקנתי כי ההתבטאויות במכתבים נשוא התביעה נבעו בחלקן ממניעים זרים ובחוסר תום לב, הרי כל ההתבטאויות בכל המכתבים בעלי זיקה ממשית וישירה לתפקידו של עו"ד בלום אצל הנתבעת, ומשכך הם חוסים בהגנת [סעיף 13 \(9\)](#) לחוק.

יש לקוות כי ההלכות המשפטיות הבאות והמחוקק יתנו דעתם למקרים כגון אלו, ויאפשרו מחד-לעובדי הציבור לעשות את מלאכתם נאמנה ללא חשש ומורא, ומאידך- יאפשרו לשמור על כבודו של הפרט תוך הימנעות מהתבטאות פוגעת מקום שאיננה הכרחית.

בנסיבות אלה, מצאתי כי אין מקום לפסוק הוצאות כנגד התובע בגין דחיית התביעה.

התביעה נדחית אפוא ללא צו להוצאות.

המזכירות תשלח עותק מפסה"ד לבאי כח הצדדים.

ניתן היום, ז' כסלו תשע"ד, 10 נובמבר 2013, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

אירית מני גור 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה